

Q&A

Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

VNG Realisatie

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Maart 2023

Inhoud

Algemeen	3
Gegevensuitwisseling ten behoeve van vroegsignalering	5
Gegevensuitwisseling ten behoeve van het besluit toegang en plan van aanpak	10
Beschikking tot toelating schuldhulpverlening	15
Mandateren van besluiten en machtiging bij de uitvoering van feitelijke handelingen	16
Klachtafhandeling	17
Registratie beschikking bij Stichting BKR	18
Grondslag voor informatieverstrekking in plaats van volmacht	20
Schuldhulpverlening en financiële ondersteuning aan vluchtelingen uit Oekraïne	24

Algemeen

Waarom is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (hierna: Wgs) gewijzigd?

De wijziging van de Wgs dient twee doelen, namelijk:

1. Betere ontsluiting van persoonsgegevens als middel om schuldhulpverlening effectiever te maken; Voor schuldhulpverlening is veel informatie nodig over de (financiële) situatie van de inwoner.
2. Vroegsignalering als wettelijke taak verankeren en gegevensuitwisseling tussen schuldeisers van wettelijk bepaalde vasten lasten en de gemeente, met als doel vroegsignalering, mogelijk maken.

Daarnaast is de toegang van ondernemers tot de schuldhulpverlening verduidelijkt. De VNG ondersteunt gemeenten bij hun dienstverlening aan ondernemers met financiële zorgen via het project Ondernemers en Financiële Zorgen, dat ook onderdeel is het programma Verbinden Schuldendomein. Op [deze website](#) vindt u praktische producten die u helpen bij het inrichten, uitvoeren en versterken van uw (schuld)dienstverlening. U vindt hier onder andere een Handreiking, Q&A en praktijkvoorbeelden van andere gemeenten.

Wat is er precies gewijzigd?

De Wgs ging er tot 1 januari 2021 vanuit dat inwoners zelf informatie aanleveren, zodat gemeenten hiermee vervolgens een plan van aanpak voor schuldhulpverlening kunnen maken. Deze inlichtingenplicht, zoals verankerd in artikel 6 Wgs, werkte vertragend en leidde tot langere wacht- en doorlooptijden. Om die reden is in de wijziging opgenomen dat schuldhulpverleners zelf digitale informatiebronnen kunnen raadplegen, zoals bijvoorbeeld gegevens over schulden, salaris en andere inkomsten.

Daarnaast worden in het 'Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening' (hierna Bgs) signalen beschreven op basis waarvan schuldhulpverleners uit eigen beweging een eerste gesprek moeten aanbieden aan inwoners met schulden.

Wanneer is de wet in gewijzigd?

Per 1 januari 2021 is de gewijzigde Wgs en het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden.

Raakt de gewijzigde Wgs nog andere wetten?

De gewijzigde Wgs raakt ook de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbv). In het plan van aanpak Wgs (artikel 4a) moet de gemeente ook de berekening van de toegepaste BVV opnemen. In dat kader moet de gemeente de toegepaste BVV kunnen berekenen. Documenten over de Wvbv zijn te vinden op onze [website](#).

Moet ik een DPIA uitvoeren voor de Wgs? Zo ja, zijn hier voorbeelden van?

De VNG heeft een algemene [effectbeoordeling](#) gepubliceerd. Gemeenten dienen vervolgens te toetsen of de eigen werkwijze erg afwijkt van hetgeen in de algemene effectbeoordeling wordt gesteld. In gevallen zal dit betekenen dat gemeenten zelf een (aanvullende) DPIA dienen uit te voeren.

Welke aandachtspunten zijn er ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens voor (de toeleiding naar) schuldhulpverlening?

De gewijzigde Wgs geeft meer duidelijkheid over wat wel en niet mag bij de verwerking van persoonsgegevens voor schuldhulpverlening. Toch blijken er in de praktijk nog veel vragen te zijn. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een handreiking opgesteld met aandachtspunten waar u als gemeente of hulpverlener rekening mee moet houden.

Deze aandachtspunten kunt u [nalezen in de handreiking](#).

Waar kan ik meer informatie vinden over de wijziging van de Wgs?

Om gemeenten te ondersteunen bij het implementeren van de wijziging Wgs, heeft de VNG verschillende documenten opgesteld die voortdurend worden bijgewerkt. Deze zijn te raadplegen op onze [website](#).

Waar kan ik terecht met vragen?

Vragen kunnen worden gesteld via schulden@vng.nl en via 070 – 373 82 32.

Gegevensuitwisseling ten behoeve van vroegsignalering

Waarom wordt vroegsignalering expliciet als taak van gemeenten opgenomen? Gemeenten deden dit toch al?

In de Wgs was vroegsignalering tot 1 januari 2021 niet expliciet als taak opgenomen. Hierdoor ontstond spanning met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wanneer schuldhulpverleners persoonsgegevens willen gebruiken die zij van schuldeisers ontvangen. Deze juridische onzekerheid is een belemmering voor gemeenten om te investeren in of het opschalen van vroegsignalering. Dit was een onwenselijke situatie, omdat uit de praktijkervaringen blijkt dat contact met inwoners met schulden in een vroeg stadium positief uitwerkt. Door vroegsignalering expliciet als wettelijke taak op te nemen werd de spanning met de AVG weggenomen en is voor gemeenten de wettelijke grondslag ontstaan voor het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens voor dit doel en kunnen gemeenten uit eigen beweging hulp aanbieden.

Hoe verhouden bestaande convenanten vroegsignalering zich tot de wetswijziging? En tot het landelijke convenant?

Een gemeente verbindt zich aan het Landelijke convenant Vroegsignalering wanneer de gemeente deze ondertekent. Tot die tijd blijven bestaande convenanten van kracht, mits deze voldoen aan de wetswijziging. Het is dus belangrijk om de huidige convenanten te toetsen aan de wetswijziging en waar nodig te actualiseren. Weer informatie over het Landelijk Convenant Vroegsignalering vindt u op [de website van de NVVK](#).

Welke signalen mogen gemeenten ontvangen?

In het Bgs en in de Memorie van toelichting Wgs zijn zes signalen aangewezen, die het college mag ontvangen om uit eigen beweging schuldhulpverlening aan te bieden:

1. Achterstand betalen huur;
2. Achterstand betalen drinkwater;
3. Achterstand betalen zorgverzekering;
4. Achterstand betalen elektra;
5. Achterstand betalen gas;
6. Achterstand betalen warmte.

Signalen van gemeentebelastingen vallen niet onder de in het Bgs aangewezen signalen en mogen in het kader van de Wgs daarom niet worden uitgewisseld. Het is voor gemeentebelastingen wel mogelijk intern door te verwijzen naar schuldhulpverlening. Dit doen zij door de inwoner te wijzen op de hulp die de gemeente kan bieden bij schulden en de inwoner naar de juiste contactpersoon/het juiste loket te verwijzen.

Vallen particuliere verhuurders ook onder de Wgs?

Ja, het Bgs regelt dat woningverhuurders betalingsachterstanden melden bij gemeenten als het hen niet lukt de huurachterstand te incasseren. Dit kunnen zowel woningcorporaties als particuliere woningverhuurders zijn. Verhuurders dienen voorafgaand aan het verstrekken van de gegevens aan de gemeente ook een sociale incasso te hebben gevoerd. Dit houdt in dat de verhuurder ten

minste eenmaal een schriftelijke herinnering heeft gestuurd, zich heeft ingespannen om in persoonlijk contact te treden met de inwoner en hem heeft gewezen op de mogelijkheden voor schuldhulpverlening. Zowel de koepelorganisatie van de woningcorporaties als de koepelorganisaties van de particuliere verhuurders hebben zich aangesloten bij het Landelijk Convenant Vroegsignalering.

Is de verhuurder wettelijk verplicht om signalen van betalingsachterstand te melden bij de gemeente?

Ja, reageert de huurder niet op de betalingsverzoeken (sociale incasso) dan is de verhuurder verplicht contactgegevens en de hoogte van de achterstand te verstrekken aan de gemeente.

Mogen betaalachterstanden van de lokale belastingen ook doorgezonden worden aan schuldhulpverlening?

Betaalachterstanden op de lokale belastingen (gemeentebelastingen) zijn niet als vroegsignaal aangewezen in het Bgs. De reden hiervoor is dat inwoners met een dergelijke betaalachterstand al intern bekend zijn bij gemeenten. Deze inwoners dienen via een maatschappelijk verantwoorde incasso richting schuldhulpverlening doorgeleid te worden door ze in diverse vormen van klantcontact naar schuldhulpverlening te verwijzen.

Kunnen er nieuwe vroegsignalen bijkomen?

Het ministerie heeft aangegeven ruimte te behouden om te experimenteren en te innoveren met vroegsignalen. De mogelijkheid is gecreëerd om bij ministeriele regeling signalen voor een periode van 5 jaar aan te wijzen die door één of enkele gemeenten samen met de betrokken schuldeisers worden getest op het bereiken van inwoners met problematische schulden.

Op 1 januari 2022 is een tweetal experimenten gestart met signalen van betalingsachterstanden op gemeentebelastingen en hypotheekachterstanden. Hier doen in totaal 15 gemeenten aan mee die zich hebben gemeld bij het ministerie. Het is niet meer mogelijk om hierop aan te sluiten. In een tijdelijke regeling is vastgelegd welke gemeenten hieraan deel mogen nemen. De tijdelijke regeling is [hier](#) te lezen.

De VNG is de coördinator voor het experiment gemeentebelastingen. De NVVK is de coördinator voor het experiment hypotheekachterstanden.

Welke termijnen gelden er voor de vroegsignalen? Hoe oud mag/moet de achterstand zijn en hebben we hier als gemeente nog invloed op?

Er zijn bewust geen termijnen opgenomen, omdat dit de vrijheid om een effectieve aanpak te kiezen onnodig inperkt. In de wijziging van de Wgs is de opdracht opgenomen, dat gemeenten samenwerken met schuldeisers. Onderdeel van die samenwerking is het maken van afspraken omtrent de termijnen.

[De Autoriteit Persoonsgegevens](#) stelt dat alleen signalen verwerkt mogen worden waaruit een vermoeden of wetenschap blijkt dat er sprake is van (dreigende) problematische schulden van inwoners. Zowel verstrekker als ontvanger moet de noodzaak (proportioneel) kunnen aantonen voor het verwerken van persoonsgegevens.

Waar bestaan contactgegevens uit bij vroegsignalen? Welke gegevens mogen aangeleverd worden bij een vroegsignaal? Hoe komen wij aan de contactgegevens voor een gerichte aanpak voor vroegsignalering?

Regelmatig wordt de vraag gesteld of e-mailadressen en telefoonnummers mogen worden meegeleverd vanuit de vaste lasten partijen die vroegsignalen afgeven aan gemeenten. In het Bgs en de diverse Regelingen die de grondslag geven voor schuldeisers om de gegevens te verstrekken, wordt gesproken over contactgegevens. Dit kan – mits bekend - breder zijn dan alleen NAW-gegevens. Schuldeisers die vroegsignalen mogen afgeven kunnen dus ook telefoonnummers en e-mailadressen verstrekken indien die bekend zijn.

De in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening aangewezen zes signalen voor vroegsignalering zijn ieder op zichzelf een adequate indicatie dat de eerste levensbehoeften worden bedreigd. Welke eisen worden aan deze signalen gesteld, wat verstaan we onder 'sociale incasso'?

Voordat een vroegsignaal naar de gemeente kan worden verstuurd dient de crediteur: ten minste één schriftelijke betalingsherinnering verstuurd te hebben; zich te hebben ingespannen om in persoonlijk contact treden met de klant (telefonisch, aan de deur of aan de balie), en de klant met betalingsachterstanden de weg naar gemeentelijke schuldhulpverlening te hebben gewezen en te hebben aangeboden de gegevens aan de gemeente door te geven.

Als de sociale incasso onvoldoende oplevert of het niet lukt contact te krijgen met de inwoner, dan geeft de crediteur de contactgegevens van de inwoner, en ook de hoogte van de achterstand door aan de gemeenten. De verhuurder is wettelijk verplicht om de contactgegevens en de hoogte van de betalingsachterstand aan de gemeente te verstrekken wanneer een huurder niet reageert.

Kan de gemeente ervan uitgaan dat de vroegsignalen die zij ontvangt voldoen aan de eisen van sociale incasso, of mag zij de signalen controleren op de kwaliteit ervan?

Een signaal dat niet voldoet aan de wettelijke eisen van sociale incasso mag de gemeente niet verwerken. Er wordt dan niet voldaan aan het proportionaliteitsvereiste. De wetgever heeft niet expliciet geregeld dat gemeenten mogen monitoren of schuldeisers zich wel genoeg inspannen voor de sociale incasso. Het is volgens de wetgever aan de verstrekker van de signalen, dus de schuldeiser, om aan te tonen dat deze aan de inspanningsverplichting van sociale incasso heeft voldaan.

Wat kan de gemeente doen indien vroegsignalen niet voldoen aan de eisen van 'sociale incasso'?

Signalen die onjuist of niet-actueel zijn of waaraan niet de sociale incassostappen vooraf zijn gegaan, hadden niet verstrekt mogen worden aan de gemeente. De gemeente mag deze signalen niet opvolgen. De gemeente kan dit met de desbetreffende schuldeiser bespreken.

Als blijkt dat er een sector zich structureel niet aan deze verplichtingen houdt, doet een gemeente er goed aan dit te bespreken met de betreffende sector of aan te kaarten bij VNG.

Mag de gemeente of de gemandateerde bij een ontvangen vroegsignaal het BRP raadplegen om vast te stellen of er ook minderjarige kinderen op het adres woonachtig zijn?

Ja, dat is toegestaan. Bij de ontvangst van het vroegsignaal mag de BRP geraadpleegd worden om de identiteit van het huishouden vast te stellen. Gegevens over gas, water, etc. zijn gegevens die betrekking hebben op de identiteit van het gehele huishouden. Hieruit vloeit voort dat je ook mag kijken of er binnen het huishouden minderjarige kinderen zijn.

Mag de gemeente kijken of een inwoner al bekend is binnen schuldhulpverlening voordat het signaal wordt opgevolgd?

Ja. De gemeente ontvangt vroegsignalen, zodat de gemeente een hulpaanbod kan doen voor schuldhulpverlening. Het komt overeen met het doel om voorafgaand aan het opvolgen van het signaal te controleren of een inwoner al bekend is binnen schuldhulpverlening. Wanneer een inwoner bekend is bij de schuldhulpverlening, mag de gemeente dit niet terugkoppelen aan de schuldeiser die het vroegsignaal verstrekt heeft.

Hoe moet opvolging gegeven worden aan een vroegsignaal?

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om elk ontvangen signaal op te volgen. Dit betekent dat de gemeente actief contact moet zoeken met de inwoner om een aanbod voor schuldhulpverlening te doen. Het staat de gemeente vrij om de manier te bepalen waarop contact wordt gezocht. [In de leidraad prioriteren en opvolgen van vroegsignalen](#) staan we uitgebreid stil bij op welke wijze de gemeente een afweging kan maken in de opvolging van vroegsignalen.

Binnen welke termijn moet de gemeente opvolging geven aan een ontvangen signaal?

Het eerste gesprek is een term uit de Wgs. In de wet is vastgelegd (art 4 Wgs) dat het eerste gesprek binnen maximaal vier weken na ontvangst van het signaal plaatsvindt. Bij bedreigende situaties, zoals gedwongen woningontzuiming of beëindiging van de levering van water, is de termijn drie werkdagen.

Mag de gemeente het signaal doorgeven aan anderen (zoals wijkteams) om op te volgen?

De gemeente kan deze taak opdragen aan het wijkteam of een andere organisatie. De ontvangst van vroegsignalen valt onder het verrichten van een feitelijke handeling. Hiervoor is geen mandaat nodig, maar een machtiging. Het proces moet worden vastgelegd in de DPIA en er is een Verwerkersovereenkomst nodig tussen de gemeente en de uitvoerende organisatie voor de data overdracht.

Mag aan de schuldeisers teruggekoppeld worden wat er met het signaal is gebeurd?

In artikel 17 van het Bgs is bepaald dat alleen een terugkoppeling aan de schuldeiser mag plaatsvinden wanneer een inwoner hulp accepteert. Dus wanneer de inwoner geen hulp accepteert, mag de gemeente daarover dus geen terugkoppeling geven. In de wet is niet uitgewerkt hoe de gemeente deze terugkoppeling moet vormgeven en wat het doel is van de terugkoppeling. Verder is het belangrijk dat de gemeente ook bij deze terugkoppeling op persoonsniveau niet méér gegevens verstrekt dan noodzakelijk.

Hoe lang mag de gemeente de vroegsignalen bewaren?

In de gewijzigde Wgs en in het Bgs is geen concrete bewaartermijn opgenomen. Het bewaren van de persoonsgegevens moet noodzakelijk zijn voor dat doel anders is het niet toegestaan op basis van de AVG. Volgens de Memorie van Toelichting van de Wgs is een termijn van maximaal zes maanden tot een jaar redelijk.

De VNG heeft het landelijk convenant vroegsignalering getekend. Is dat namens ons college?

Nee, de VNG heeft de overeenkomst getekend vanuit de bestuurlijke intentie dat zij samen met de gemeenten achter dit convenant staat. Maar zij kan niet namens gemeenten besluiten dat gemeenten aan dit convenant moeten deelnemen. Het is namelijk niet verplicht. De gemeente kan zelf besluiten om wel of niet deel te nemen aan het convenant.

Is er informatie beschikbaar hoe je als gemeente vroegsignalering kunt opstarten?

Op www.vroegsignaleringshv.nl staat informatie over het opstarten van vroegsignalering en het landelijk convenant vroegsignalering. Ook zijn er project- en stappenplannen, voorbeeldteksten, werkprotocollen beschikbaar. Daarnaast is er een community Vroegsignalering op <https://www.nvvk.nl/vroegsignalering>. Iedereen kan zich op deze community aanmelden, vragen stellen en eerder gestelde vragen en antwoorden terugvinden.

Hoe verloopt het proces van ondertekening van de overeenkomsten in het kader van het Convenant Vroegsignalering Schulden?

Voor de uitvoering van het Landelijk Convenant Vroegsignalering Schulden (LCV) gebruiken gemeenten, uitvoerders en vaste lasten partners een bij het convenant horende overeenkomst. Het ondertekeningproces van de overeenkomst wordt gefaciliteerd door de NVVK via het digitale ondertekenportaal. Alle details over het convenant vindt u in de [Kenniskbank Landelijk Convenant Vroegsignalering van de NVVK](#).

Als u als gemeente signaleert dat een vaste lasten partner nog niet heeft ondertekend in dit ondertekenportaal, dan kunt u zelf rechtstreeks contact opnemen met de vaste lasten partner. Deze gegevens zijn via een download in het portaal te verkrijgen. Verder staat er ook veel informatie over vroegsignalering op de [community vroegsignalering](#) van de NVVK. In deze community is het mogelijk om als professionals vragen te stellen en informatie met elkaar uit te wisselen. De community is voor alle professionals te benaderen, ook voor niet NVVK-leden.

Onder welke voorwaarden is het toegestaan om in het kader van vroegsignalering een huisbezoek af te leggen met meerdere professionals/intermediairs/hulpverleners?

De organisaties waar de betreffende professionals/intermediairs werken moeten door de gemeente gemandateerd zijn om huisbezoeken in het kader van vroegsignalering te mogen afleggen. Wanneer de betreffende professional/intermediar van een gemandateerde organisatie een professional/intermediar/hulpverlener van een niet gemandateerde organisatie wil meenemen naar het huisbezoek, dan dient de inwoner hier vooraf toestemming voor te geven. Indien deze functionaris ook muteert in het verwerkingssysteem (RIS of VPS) dan moet de gemeente met deze organisatie ook een verwerkersovereenkomst afsluiten.

Gegevensuitwisseling ten behoeve van het besluit toegang en plan van aanpak

Wij hebben schuldhulpverlening uitbesteed. Wie mag er nu de bronbevragingen doen en hoe regelen we dit goed?

De gemeente kan zowel de uitvoering van de Wgs als de besluitvorming, in het kader van de Wgs, overlaten aan instellingen die zich bezighouden met schuldhulpverlening. Om de besluitvorming aan deze instellingen over te laten, is het nodig dat het college dit mandateert. In het geval van mandatering kan de instelling de bronnen bevragen die nodig zijn voor de uitvoering.

De AVG eist een verwerkersovereenkomst wanneer de gemeente (delen van) schuldhulpverlening – en daarmee de verwerking van persoonsgegevens - uitbesteed. In deze overeenkomst moeten onder meer de aansluit- en gebruikersvoorwaarden zijn vastgesteld over bijvoorbeeld de doelbinding en proportionaliteit van de gegevensuitwisseling, het soort persoonsgegevens, de geheimhoudingsplicht en de beveiliging. Gemeenten kunnen de Standaard Verwerkersovereenkomst gebruiken die door de VNG en de IBD is opgesteld. Deze vindt u [hier](#).

Moet ik voor het opstellen van het plan van aanpak alle bronnen bevragen die staan opgenomen in tabel 2 van de memorie van toelichting van de Wgs?

De situatie van de inwoner is het uitgangspunt voor het beschrijven van het plan van aanpak. Daarbij moeten de gegevens die noodzakelijk zijn voor het beschrijven van de aanpak worden bevragd. Gegevens die niet noodzakelijk zijn voor het plan van aanpak, maar bijvoorbeeld wel relevant zijn voor een schuldregeling kunnen ook later opgevraagd worden.

In het plan van aanpak wordt op hoofdlijnen beschreven welke schuldhulpverlening een persoon krijgt en onder welke voorwaarden. Dit wordt vastgelegd in een beschikking. Het plan van aanpak omvat nazorg en kan hulp, zoals een budgettraining of -coach, omvatten. Denk hierbij aan het verwijzen naar gestandaardiseerde aanpakken om financiële zorgen van inwoners op te lossen, zoals stabilisatie gevolgd door schuldregelen.

Voor het opstellen van het plan van aanpak stelt de gemeente de inkomens- en vermogenspositie van de inwoner vast. En ook de omvang van de betalingsverplichtingen en openstaande vorderingen. Gemeenten kunnen, om tot een afgestemde hulpverlening te komen, contact leggen met andere hulpverleners die binnen diezelfde gemeente werkzaamheden uitvoeren in het sociaal domein op grond van de Participatiewet, Wmo 2015 en Jeugdwet. De gemeente mag bij het opstellen van het plan van aanpak nagaan of de inwoner ook maatschappelijke ondersteuning of jeugdzorg krijgt van diezelfde gemeente en zo ja, wie de hulpverleners zijn. Wel moet rekening worden gehouden met de verschillende geheimhoudingsplichten, waaronder het medisch beroepsgeheim.

Mag ik als schuldhulpverlener de inwoner vragen om informatie aan te leveren ten behoeve van het plan van aanpak?

In het eerste gesprek wordt de schriftelijke of mondelinge hulpvraag van de inwoner vastgesteld. Dat is het moment om informatie te vergaren. Maar om de inwoner te ontlasten en de hulpverlening te versnellen raadpleegt de hulpverlener ook zelf bronnen. Omdat de schuldhulpverlener een deel

van de bronnen nog niet digitaal en geautomatiseerd kan bevragen, is een praktische benadering om gezamenlijk (inwoner en schuldhulpverlener) op te trekken, waarbij eigen regie van de inwoner voorop staat op basis van een stress sensitieve benadering. Dit is uiteraard afhankelijk van de mate van zelfredzaamheid. Wat door de wetwijziging echter niet meer kan is de inwoner verplichten een schriftelijke aanvraag in te dienen of zelf informatie aan te leveren waar de schuldhulpverlener redelijkerwijs toegang toe heeft.

Voor het beschrijven van het plan van aanpak is het mogelijk om samen met de inwoner te bekijken welke gegevens hiervoor noodzakelijk zijn. Op basis van deze gezamenlijke inventarisatie kunt u afspraken maken over welke informatie de inwoner zelf kan aanleveren en welke bronnen de schuldhulpverlener zal raadplegen.

Waar kan de schuldhulpverlener de gegevens die in tabel 2 staan van de Memorie van Toelichting van de Wgs raadplegen?

In de gewijzigde Wgs is opgenomen dat schuldhulpverleners zelf digitale informatiebronnen kunnen raadplegen, zoals bijvoorbeeld gegevens over inkomsten, vermogen, schulden, de beslagvrije voet en hulpverlening.

Schuldhulpverleners kunnen Suwinet gebruiken om gegevens van verschillende organisaties en basisregistraties in één keer te raadplegen.

Suwinet-Inkijk is sinds augustus 2021 beschikbaar voor gemeenten en gemeentelijke uitvoeringsorganisaties. BKWI heeft Suwinet-Inkijk beschikbaar gesteld. Meer over informatie over het gebruik van Suwinet-Inkijk voor schuldhulpverleners raadpleegt u in [deze handreiking](#).

Is de inleesfunctie Suwinet via het Inlichtingenbureau inmiddels beschikbaar?

Naast de inkijkfunctie Suwinet kunnen inkomens-, vermogensgegevens en schulden in het kader van de toegang en het plan van aanpak Wgs per medio november 2022 ook geraadpleegd worden via een inleesfunctie Suwinet via het Inlichtingenbureau (IB). Met deze inleesfunctie van het IB kan de schuldhulpverlener via zijn eigen applicatie de gegevens inlezen om deze vervolgens in het eigen systeem te kunnen raadplegen.

Meer informatie over de aansluiting op Wgs-inlezen is te vinden op de [website](#) van het IB: [Schuldhulpverlening \(inlichtingenbureau.nl\)](#)

Is het mogelijk geautomatiseerd gegevens uit te wisselen met de Belastingdienst?

Het raadplegen van Belasting- en toeslaggegevens voor de uitvoering van de Wgs is medio november 2022 mogelijk via het portaal Schuldhulpverlening van het IB: [Inloggen op portals \(inlichtingenbureau.nl\)](#)

Aansluiting van private schuldhulpverleningsinstellingen op het portaal schuldhulpverlening loopt via een beveiligde internetverbinding en is op dit moment alleen mogelijk door middel van een koppeling met diginetwerk. Dit is een besloten netwerk van de overheid waarop organisaties met een publieke taak onderling geautomatiseerd en beveiligd gegevens kunnen uitwisselen. Voor private schuldhulpverleningsinstellingen werkt het IB ook aan een beveiligde internetverbinding. Deze verbinding stelt deze private partijen in staat om zonder een koppeling met diginetwerk op het portaal schuldhulpverlening aan te sluiten.

Is de rekentool beslagvrije voet beschikbaar voor schuldhulpverleners?

Het Inlichtingenbureau heeft de rekentool beslagvrije voet specifiek voor schuldhulpverleners beschikbaar gesteld via het portaal Schuldhulpverlening. Meer informatie over het gebruik van de rekentool kunt u raadplegen in [deze handreiking](#).

Waar kan ik gegevens opvragen over verleende kredieten en betaalachterstanden uit het stelsel van kredietregistratie?

Voor het opvragen van data kan ook gebruik worden gemaakt van een BKR-toets. Hierbij gaat het om het ontvangen van gegevens over verleende kredieten uit het stelsel van kredietregistratie.

Mag de gemeente altijd voorafgaand aan het besluit over de toegang fraude en recidive gegevens opvragen?

Nee, alleen als de gemeente fraude en/of recidive heeft opgenomen in het beleidsplan, ontstaat er een grondslag voor het opvragen en het verwerken van de gegevens voorafgaand aan het nemen van het besluit (artikel 13 Bgs).

Hoe verhoudt het amendement van Peters en Bruins rondom fraude zich tot toegang tot schuldhulpverlening?

Het amendement van Peters en Bruins heeft betrekking op de wijziging van de Participatiewet. Het amendement heeft geen betrekking op de toegang tot schuldhulpverlening, maar bepaalt dat het verbod voor een gemeentebestuur om in te stemmen met een schuldregeling voortaan alleen nog geldt voor vorderingen waarbij de informatieplicht is geschonden én waarbij sprake is geweest van vastgestelde opzet of grove schuld. Dat maakt het voor gemeentelijke afdelingen, die gaan over uitkeringen, mogelijk om mee te werken aan schuldregelingen, die opgesteld zijn door hun eigen collega's die werken als schuldhulpverleners.

Hoe informeer ik gerechtsdeurwaarders dat een inwoners schuldhulpverlening ontvangt?

Voor het delen van de hulpvraag schuldhulpverlening is met name de Bgs van toepassing. In artikel 17. Lid 1 en 2 staat het volgende:

Artikel 17. Gegevensverstrekking door gemeenten aan derden

1. Het college verstrekt het gegeven dat de cliënt schuldhulpverlening ontvangt op grond van de wet aan de gerechtsdeurwaarders, verstrekkers van de signalen, genoemd in artikel 3, schuldeisers, bewindvoerders en kredietverstrekkers.
2. De gerechtsdeurwaarders en bewindvoerders ontvangen de gegevens ter uitoefening van hun wettelijke taak.

De gemeente kan deze taak uitvoeren door gebruik te maken van VISH. VISH staat voor Verwijs Index Schuldhulpverlening.

VISH is een door SNG¹ ontwikkeld systeem waarmee deurwaarders kunnen toetsen of personen zich in een schuldhulpverleningstraject bij schuldhulpverleningsinstellingen (SHVI's) bevinden, VISH is ontwikkeld ten behoeve van de gegevensuitwisseling in het kader van het convenant dat is

¹ Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders

gesloten tussen de KBvG en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK). SHVI's die kunnen aansluiten, zijn gemeenten of organisaties die namens gemeenten werken, kortom organisaties die de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uitvoeren. Meer informatie vind u via de [website van SNG](#).

Het doel van deze gegevensuitwisseling is dat een gerechtsdeurwaarder geen verdere dwangmaatregelen uitvoert bij klanten die een aanmelding schuldhulpverlening hebben gedaan.

De melding in VISH kan worden gedaan vanaf het intakegesprek, het eerste gesprek, waarin de inwoner zijn hulpvraag stelt. Aansluiting op VISH is kosteloos.

Is de gemeente sinds 1 januari 2021 verplicht een verordening op te stellen en waarvoor?

Artikel 4a, lid 3 spreekt over een gemeentelijke verordening, waarin moet zijn vastgelegd binnen welke termijn de gemeente de beschikking als bedoeld in lid 1 moet hebben afgegeven. Een dergelijke verordening kende de Wgs tot 1 januari 2021 niet en is in de nieuwe wet terechtgekomen als gevolg van een amendement van Peters en Van Dijk. Gemeenten moeten vastleggen binnen welke termijn na het eerste gesprek, intakegesprek, over de hulpvraag wordt besloten of iemand voor een schuldenregeling in aanmerking komt (de maximale Awb-termijn is 8 weken). Aanleiding voor het amendement is dat beide Kamerleden van mening zijn, dat inwoners zekerheid moeten kunnen hebben over wanneer de gemeente een besluit neemt om de inwoner wel of niet tot schuldhulpverlening toe te laten.

Heeft de VNG een modelverordening beschikbaar?

De VNG heeft een modelverordening en een modelbepaling opgesteld. De modelverordening kan gebruikt worden wanneer de gemeente nog geen verordening heeft. De bepaling kan ondergebracht worden in een bestaande verordening. De verordening is [hier](#) te vinden.

Moet ik de beschikkingstermijn ook vastleggen als mijn gemeente al een algemene verordening heeft waarin beschikkingstermijnen opgenomen zijn?

De gemeente dient in dat geval te toetsen of de beslistermijn voor de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening binnen de reikwijdte valt.

Welke wettelijke termijnen en grondslagen met bijbehorende stappen kunnen we onderscheiden?

In de Wgs worden verschillende termijnen benoemd. Als eerste de vier weken termijn waarbinnen het eerste gesprek moet plaatsvinden. Nadat de hulpvraag van de inwoner is vastgesteld geldt een maximale termijn van 8 weken waarbinnen een beschikking, inclusief een plan van aanpak (op hoofdlijnen) aan de inwoner moet zijn afgegeven. Deze termijn moet worden vastgelegd in een verordening en kan ook korter zijn. In het [Wgs werkproces](#) worden de verschillende stappen met bijbehorende stappen uiteengezet.

Geldt de termijn van het eerste gesprek binnen 4 weken ook al wanneer een inwoner belt met het Klant Contact Centrum (KCC) met een vraag rondom schulden? En hoe zit dit voor een hulpvraag die bij het wijkteam binnenkomt?

Het eerste gesprek waarin de schriftelijke of mondelinge hulpvraag wordt vastgesteld, vindt plaats binnen vier weken nadat een inwoner zich tot het college wendt voor schuldhulpverlening. Het is aan de professional – in samenspraak met de inwoner - om te beoordelen wanneer dit het geval is.

Wanneer de gemeente een vroegsignaal opvolgt in de vorm van een huisbezoek en uit dit huisbezoek al een hulpvraag wordt vastgesteld, dient er dan vanaf dat moment binnen 8 weken een beschikking tot toegang schuldhulpverlening te worden afgegeven?

Ja. De termijn gaat lopen vanaf het moment dat de hulpvraag in een gesprek is vastgesteld. Wanneer de hulpvraag is vastgesteld, dient binnen 8 weken – of zoveel eerder wanneer bij Verordening vastgesteld - een beschikking te worden afgegeven, conform artikel 4a Wgs.

Mag de verordening Wgs voor de beslistermijn SHV later worden vastgesteld dan 1 januari 2021?

Op grond van artikel 139, eerste lid, van de Gemeentewet is de officiële bekendmaking nodig voor de inwerkingtreding van de verordening. De wijziging van de Wgs is op 1 januari 2021 in werking getreden. Vanaf dan geldt ook dan de verplichting om bij verordening de termijn vast te stellen. Wanneer de bekendmaking of vaststelling op 1 januari niet is gelukt, kan bij uitzondering terugwerkende kracht aan de Verordening worden verbonden. Hier moet wel prudent mee om worden omgegaan.

Er moet een goede reden voor zijn en aan belastende bepalingen kan slechts in uitzonderlijke gevallen terugwerkende kracht worden verleend.

Het is uiteraard wel van belang om in ieder geval vanaf 1 januari de wettelijke maximale beslistermijn van 8 weken (op grond van de Awb) te hanteren in de uitvoering.

Beschikking tot toelating schuldhulpverlening

Moet je ook een beschikking voor schuldhulpverlening afgeven als je alleen informatie en advies geeft?

Nee. Een beschikking dient enkel te worden afgegeven wanneer er een verandering in de rechtspositie plaatsvindt.

In welke situaties dient wel een beschikking tot toelating schuldhulpverlening te worden afgegeven en in welke situaties niet?

De gemeente dient een beschikking af te geven op het moment dat de rechtspositie van de inwoner wijzigt. Dit is het geval wanneer er specifiek voor de inwoner een dienstverlening wordt ingezet (maatwerk). Indien er uitsluitend sprake is van de inzet van algemene dienstverlening, zoals bijvoorbeeld een advies of een algemeen voor iedere inwoner toegankelijke voorziening zoals budgettraining of voorlichting, dan is het niet nodig daarvoor een beschikking af te geven. Dit betekent ook dat indien tijdens het schuldhulpverleningstraject sprake is van een wijziging van de rechtspositie van de inwoner, een nieuwe beschikking moet worden afgegeven.

Als de inwoner na het eerste gesprek niets meer van zich laat horen, kan de gemeente dan de aanvraag afwijzen?

Als de inwoner na het eerste gesprek (na herhaalde pogingen) niets meer van zich laat horen, dan hoeft er geen toelatingsbeschikking te worden afgegeven. De gemeente is namelijk niet in staat om een correct plan van aanpak op te stellen dat onderdeel uitmaakt van de toelatingsbeschikking.

Als de inwoner na de toelatingsbeschikking niets meer van zich laat horen, kan de gemeente dan het traject tussentijds beëindigen?

De gemeente kan het traject tussentijds beëindigen. Als de inwoner (na herhaalde pogingen) niets meer van zich laat horen is het onmogelijk om het plan van aanpak (volledig) te kunnen uitvoeren. Denk bijvoorbeeld aan het voldoen aan de gestelde voorwaarden in het plan van aanpak als het opstarten van budgetbeheer of het volgen van een budgetcursus. Om bij deze tussentijdse beëindiging van het schuldhulpverleningstraject ook de rechtsbescherming te garanderen is in Artikel 4a Wgs het zesde lid expliciet geregeld dat er in dat geval een beschikking wordt afgegeven.

Is het plan van aanpak net als de beschikking vatbaar voor beroep en bezwaar?

Zowel het besluit over de toegang tot als het plan van aanpak voor schuldhulpverlening valt onder de Awb en zijn daarmee vatbaar voor bezwaar en beroep.

Als het plan van aanpak op hoofdlijnen onderdeel is van de beschikking, moet de gemeente dan steeds opnieuw beschikken als de gemeente het plan van aanpak aanpast of uitbreidt?

Het opnemen van het plan van aanpak in de beschikking betekent ook, dat wanneer de wijziging van het plan van aanpak een wijziging van de rechtspositie van de inwoner tot gevolg heeft, er een gewijzigde beschikking dient te worden afgegeven. Hiertegen staat dan wederom bezwaar en beroep open. In het algemeen zal het plan van aanpak op hoofdlijnen ruimte laten voor een nadere uitwerking gedurende het schuldhulpverleningstraject.

Mandateren van besluiten en machtiging bij de uitvoering van feitelijke handelingen

Kan de gemeente de uitvoering van schuldhulpverlening nog steeds uitbesteden?

Het college van burgemeester en wethouders (college) kan de uitvoering en de besluitvorming in het kader van de Wgs door bijvoorbeeld gespecialiseerde private schuldhulpverleners laten uitvoeren. In artikel 3a is expliciet opgenomen, dat dit is toegestaan. Om besluitvorming aan een andere instelling over te laten, is het nodig dat het college deze taak mandateert of delegeert. De wijziging Wgs verbetert de rechtsbescherming van inwoners die met schuldhulpverlening in aanraking komen. Expliciet is bepaald dat het college verantwoordelijk blijft, bijvoorbeeld voor het behandelen van klachten.

Moet ik mijn dienstverlener mandateren voor de directe ontvangst van vroegsignalen?

De ontvangst van vroegsignalen is het uitvoeren van een feitelijke handeling. Het verrichten van feitelijke handelingen namens het college (deze blijft dus verantwoordelijk) kan worden overgedragen. Dit heet dit machtiging. Hierop zijn de bepalingen van afdeling 10.1.1 Awb van toepassing.

Wij werken al met vroegsignalering. Onze dienstverlener ontvangt deze signalen rechtstreeks. Moet ik sinds 1 januari 2021 mijn mandaat voor ontvangst van de signalen opnieuw verstrekken wanneer de opvolging van vroegsignalen een wettelijke taak wordt?

De ontvangst van vroegsignalen vallen onder het verrichten van een feitelijke handeling. Hiervoor is geen mandaat nodig, maar een machtiging.

Mandateren van wijkteams – geen rechtspersoon.

Als de werkzaamheden de uitvoering van een feitelijke handeling betreffen- en dus geen besluiten worden genomen - is geen mandaat nodig, maar is een machtiging voldoende. Als het gaat over nemen van een beslissing namens het college, dan is een mandaat nodig. Een mandaat of een machtiging kan uitsluitend worden verstrekt aan een rechtspersoon. Als het wijkteam zelf geen rechtspersoon is, dan dient het mandaat of de machtiging aan de moederorganisatie te worden verstrekt.

Klachtafhandeling

Verschil klachtenafhandeling en de procedure voor bezwaar en beroep op een besluit

Een klacht van een inwoner is iets anders dan het indienen van beroep of bezwaar op een besluit. De gemeentewet schrijft voor dat de burgemeester toeziet op een zorgvuldige behandeling van klachten door het gemeentebestuur (GW art.170 lid e). In de wijziging van de Wgs per 1 januari is gesteld dat het voor de inwoner klip en klaar dient te zijn hoe de procedure voor de afhandeling geschiedt wanneer het een klacht betreft over de gemandateerde dienst(verlener). Hiervoor is in de Wgs opgenomen dat gemeenten in het beleid dienen op te nemen wat de procedure voor het afhandelen van klachten is, wanneer het een gemandateerde dienst met betrekking tot schulden betreft. Een klacht wordt afgehandeld conform de klachtenprocedure. Beroep of bezwaar op een besluit/beschikking wordt afgehandeld conform de procedure voor beroep en bezwaar. Deze dient altijd kenbaar gemaakt te worden bij bekendmaking van het besluit/beschikking (Awb art. 3.45).

Als de gemeente de uitvoering van de Wgs heeft gedelegeerd, bijvoorbeeld aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband (ISD) dan wordt de uitvoering van het beroep en bezwaar uitgevoerd door de gedelegeerde organisatie.

Registratie beschikking bij Stichting BKR

Moet een aanbod voor vroegsignalering ook altijd aan het BKR gemeld worden?

Nee, vroegsignalering is een gerichte actie om in contact te komen met inwoners om hen hulp aan te bieden. Dit is dus de fase voorafgaand aan het stellen van de hulpvraag door de inwoner en het eventuele verzoek tot de daadwerkelijke toegang tot de schuldhulpverlening. Dit valt buiten de beschikking. Pas wanneer een inwoner ingaat op het hulpaanbod door de gemeente of zelf een hulpvraag stelt op het gebied van schuldhulpverlening, dient de gemeente te besluiten over de toegang tot de schuldhulpverlening. Pas als er een positieve beschikking wordt afgegeven en er is sprake van een problematische schuldsituatie, moet worden gemeld aan het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) van het BKR.

Wat is er gewijzigd in de Wgs?

Gemeenten dienen aan betrokken instanties door te geven dat een inwoner schuldhulpverlening ontvangt (conform artikel 17 Bgs). Gemeenten zijn (conform artikel 4a Wgs) verplicht een beschikking tot toegang en een plan van aanpak voor schuldhulpverlening af te geven. De nieuwe regelgeving beschrijft te bestuursorganen, instanties en personen waarmee gemeenten de gegevens voor schuldhulpverlening uitwisselen en om welke gegevens het gaat.

Specifiek gaat het om het verstrekken van informatie over wie schuldhulpverlening ontvangt. Deze informatie wordt verstrekt aan gerechtsdeurwaarders, verstrekkers van signalen in het kader van vroegsignalering, schuldeisers, bewindvoerders en kredietverstrekkers.

In de praktijk gebeurt dit door de toelatingsbeschikking te registreren bij BKR in het geval van problematische schulden en door gegevens over verleende kredieten en achterstanden te verzamelen uit het kredietregister van BKR. Er is sprake van een problematische schuld in de situatie waarin te voorzien is dat een natuurlijke persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen. In ieder geval een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling). Meer informatie over het registreren van de toelatingsbeschikking bij BKR vindt u in [de handreiking gegevensuitwisseling BKR voor schuldhulpverlening](#).

Is de gemeente verplicht een beschikking tot toegang schuldhulpverlening te registreren bij het BKR?

Schuldbemiddelingen en saneringskredieten worden al geregistreerd bij BKR. Het convenant tussen NVVK en BKR, dat de registratie regelt, heeft een juridische basis gekregen en de registratie is uitgebreid. Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2021 verplicht de beschikking tot toegang schuldhulpverlening (artikel 4a Wgs) te registreren bij BKR. Hiervoor sluit de verwerkingsverantwoordelijke een overeenkomst met BKR.

Wanneer wel registratie?

Beschikkingen schuldhulpverlening voor inwoners met problematische schulden moeten worden geregistreerd. De beschikking schuldhulpverlening is volgens de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gericht op het ondersteunen bij het vinden van een oplossing voor schulden. Voor deze groep biedt de registratie de nodige bescherming tegen (verdere) overkreditering.

Wanneer geen registratie?

Alle vormen van gemeentelijke ondersteuning van inwoners zonder problematische schulden hoeven niet te worden geregistreerd. De preventie en vroegsignalering van schulden melden gemeenten niet bij het BKR. Het gaat bijvoorbeeld om informatie en advies of budgetbeheer voor inwoners zonder (problematische) schulden. Ook het aanbod voor een intakegesprek naar aanleiding van een signaal over voor vroegsignalering van schulden en het intakegesprek zelf worden niet bij het BKR geregistreerd. Zie voor meer informatie het [gemeentenieuws van SZW](#).

Mag de gemeente de registratie bij het BKR mandateren aan een derde partij?

De gemeente mag de registratie van de beschikking in het CKI mandateren aan een derde partij. Indien deze partij al een zelfstandige aansluiting heeft op het CKI waarmee zij deze meldingen geautomatiseerd kan verwerken, kan van deze koppeling gebruik worden gemaakt. Hierbij dient ervoor te worden gezorgd dat het duidelijk is namens welke gemeente de melding wordt uitgevoerd en dient een verwerkersovereenkomst tussen de gemeente en de verwerker te zijn afgesloten.

Hoe lang wordt een registratie van een beschikking toelating schuldhelpverlening door BKR bewaard?

De bij de registratie betrokken partijen (gemeenten, kredietverstrekkers en BKR) kunnen samen afspraken maken over de duur van de registratie. Omdat het bij de beschikking tot toelating schuldhelpverlening nog niet duidelijk is of uiteindelijk een schuldbemiddeling of saneringskrediet noodzakelijk is, bestaat vanuit het oogpunt van proportionaliteit bij VNG en NVVK de wens om hiervoor een kortere bewaartermijn af te spreken. Op dit moment is nog geen definitief besluit genomen over een afwijkende termijn en geldt het algemeen reglement CKI, dat als bewaartermijn de looptijd van de hulp plus vijf jaar aanhoudt.

Meer informatie is te vinden in de [Handreiking Gegevensuitwisseling BKR](#) voor schuldhelpverlening.

Grondslag voor informatieverstrekking in plaats van volmacht

Voor de uitvoering van schuldhulpverlening is veel informatie nodig over de financiële situatie van de inwoner. Tot 1 januari 2021 vroegen schuldhulpverleners daarom bij verschillende organisaties, vaak op basis van een toelatingsbeschikking of volmacht, informatie op.

Het nieuwe Besluit Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Bgs) dat op 1-1-2021 van kracht werd biedt een grondslag voor het college of de gemandateerde organisatie om de omvang van vorderingen op te vragen bij bestuursorganen, personen en instanties. De inlichtingenplicht van de inwoner is sinds de wijziging van de Wgs beperkt tot de gegevens die het college niet zelf kan verkrijgen.

Door deze grondslag voor gegevensuitwisseling voor het college is geen volmacht meer nodig van de inwoner.

Welke verplichting biedt het Bgs?

In artikel 15 van het Bgs is de verplichting opgenomen voor bestuursorganen, personen en instanties om gegevens te verstekken over openstaande vorderingen en betalingsverplichtingen van de inwoner aan de gemeente voor de vaststelling van het plan van aanpak voor de inwoner. Gedurende de uitvoering van het plan van aanpak verifieert het college, op grond van Artikel 16 van het Bgs, de genoemde gegevens van de inwoner om te zorgen dat de gegevens juist en actueel blijven. In de verschillende onderdelen zijn de relevante bestuursorganen, overige personen en instanties opgenomen en type gegevens voor wie deze verplichting geldt.

Dit betekent dat artikel 15 van het Bgs een grondslag biedt om deurwaarders te *verplichten* informatie te verstrekken om inzicht te krijgen in de omvang van de openstaande vorderingen. Met deze informatie kan een overzicht verkregen worden om de schuldenlast van de inwoner in kaart te brengen en een plan van aanpak op te stellen.

Welke informatie mag de schuldhulpverlener opvragen en bij wie?

In artikel 15 van het Bgs staat aangegeven welke informatie de schuldhulpverlener bij welke instanties op kunt vragen. Zie ook onderstaande tabel.

Wat	Wie	Grondslag
Gegevens over belastingvorderingen	Belastingdienst	Artikel 15, sub a, Bgs
Gegevens over terugvordering van of aansprakelijkstelling voor onverschuldigd betaalde huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag of kindgebonden budget en verplichtingen tot het betalen van de opgelegde bestuurlijke boete	Belastingdienst	Artikel 15, sub b, Bgs
Verleende kredieten	Kredietregistraties als bedoeld in artikel 4:32 Wft	Artikel 15, sub c, Bgs

Betaalachterstanden met betrekking tot de inning van de eigen bijdragen	CAK	Artikel 15, sub d, Bgs
Openstaande vorderingen en bestuurlijke boetes	Minister van J&V	Artikel 15, sub e, Bgs
Openstaande vorderingen en beslagen	Gerechtsdeurwaarders	Artikel 15, sub f, Bgs
Gegevens over openstaande studieschuld	DUO	Artikel 15, sub g, Bgs
Gegevens over de terugvordering van uitkeringen, toeslagen, tegemoetkomingen of bijstand en over verplichtingen tot het betalen van de door dit bestuursorgaan opgelegde bestuurlijke boetes	UWV	Artikel 15, sub h, Bgs
Gegevens over de terugvordering van uitkeringen, toeslagen, tegemoetkomingen of bijstand en over verplichtingen tot het betalen van de door dit bestuursorgaan opgelegde bestuurlijke boetes	SVB	Artikel 15, sub h, Bgs
Gegevens over de terugvordering van uitkeringen, toeslagen, tegemoetkomingen of bijstand en over verplichtingen tot het betalen van de door dit bestuursorgaan opgelegde bestuurlijke boetes.	Colleges van deze en/of andere gemeenten	Artikel 15, sub i, Bgs
Betaalachterstanden en betaalverplichtingen	LBIO	Artikel 15, sub j, Bgs
Gegevens over openstaande vorderingen	Andere bestuursorganen, personen en instanties indien bekend	Artikel 15, sub k, Bgs

Hoe worden schuldhulpverleners ondersteund bij de bevraging van deze bronnen?

Om de bevraging van bovenstaande gegevens mogelijk te maken heeft het Ministerie van SZW in 2021 een opdracht verstrekt aan het BKWI, zodat schuldhulpverleners kunnen aansluiten op Suwinet inkijk of Suwinet inlezen via het portaal van het Inlichtingen Bureau (IB). Met deze aansluitingen kunnen schuldhulpverleners een groot deel van de gegevens raadplegen waarvoor in de Wgs een grondslag is opgenomen.

Meer informatie over het aansluiten op Suwinet-Inkijk van BKWI vindt u in [de handreiking Suwinet-Inkijk voor schuldhulpverleners](#). Suwinet is vooralsnog helaas alleen beschikbaar voor gemeenten en gemeentelijke uitvoeringsorganisaties. Op dit moment wordt nog onderzocht hoe de gegevensontsluiting mogelijk gemaakt kan worden voor (private) organisaties die schuldhulpverlening aanbieden in opdracht van gemeenten.

Op welke manier kan de schuldhulpverlener gerechtsdeurwaarders vragen informatie te verstrekken?

Schuldhulpverleners kunnen gerechtsdeurwaarders rechtstreeks benaderen, zonder hiervoor eerst in overleg met de inwoner een volmacht op te stellen. Schuldhulpverleners kunnen gebruik maken van het onderstaande format om de benodigde informatie op te vragen.

Aandachtspunt: op grond van Artikel 3a van de nieuwe Wgs kan schuldhulpverlening worden verricht door gemandateerde organisaties of instellingen. Hiervoor moet het college de besluitvorming wel mandateren. Op basis van dit besluit kan een externe organisatie de bronnen bevragen die nodig zijn voor de uitvoering. Vermeld ten minste in de e-mail met het verzoek om informatieverstrekking dat u namens het college bevoegd bent om deze gegevens op te vragen.

Onderwerp: verzoek om informatieverstrekking

Geachte heer/mevrouw,

Met verwijzing naar het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs), artikel 15, ontvang ik graag gegevens van de openstaande vorderingen van mijn cliënt.

De gegevens van mijn cliënt zijn als volgt:

- [Voornaam cliënt] [Achternaam cliënt]
- [Adresgegevens cliënt]
- [E-mailadres cliënt]

Op grond van de Bgs bent u verplicht op verzoek van het college van Burgemeester en Wethouders van de [gemeente Naam gemeente] informatie te verstrekken om inzicht te krijgen in de omvang van de openstaande vorderingen en betalingsverplichtingen. Namens het college ben ik bevoegd om deze informatie op te vragen.

Graag verneem ik van u wat de huidige openstaande vordering is.

Met vriendelijke groet,

[naam schuldhulpverlener]

Wat is het verschil tussen de verschillende instrumenten?

Volmacht

Een volmacht is de bevoegdheid om in naam van de volmachtgever privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten. De volmachtgever blijft ook zelf bevoegd om de rechtshandelingen te verrichten. In dit geval gaat het om de volmacht gegevens over terugvorderingen en betaalachterstanden op te vragen bij instanties, bestuursorganen of personen.

Een volmacht van de inwoner is sinds 1 januari 2021 niet meer nodig, vanwege de grondslag voor gegevensuitwisseling door het college in artikel 15 van de Bgs. Zoals aangegeven dient deze bevoegdheid wel gemandateerd te zijn.

Machtigen

Een machtiging is de verklaring waarmee de bevoegdheid wordt verleend om in naam van de verlener van de machtiging (in dit geval de cliënt) een feitelijke handeling uit te voeren.

Beschikking

Een beschikking is een beslissing van een overheidsorgaan in een concreet geval. In dit geval een beslissing van de gemeente om wel of geen toelating te verlenen tot schuldhulpverlening. De beschikking wordt op aanvraag van de inwoner, na het vaststellen van de hulpvraag, afgegeven door de gemeente. Wanneer de aanvraag wordt afgewezen is die afwijzing op zichzelf een beschikking.

Mag de schuldhulpverlener ook verzoeken om informatieverstrekking versturen voor de partner van de cliënt?

Nee, dit mag niet. Het schuldhulpverleningstraject is een individueel traject: de hulpvraag is alleen bij de cliënt vastgesteld en ook de beschikking is persoonlijk. Ook al heeft de situatie van de cliënt natuurlijk ook zijn weerslag op de partner of het gezin/het huishouden.

Indien de schuldhulpverlener ook bronnen wil bevragen voor de partner van de cliënt dan moet op voor beide personen een separate beschikking wordt afgegeven. Dit betekent dat de schuldhulpverlener ook de hulpvraag van de partner vaststelt, een beschikking maakt en een bijbehorend plan van aanpak opstelt.

De schuldhulpverlener kan hier bij de toegang al op inspelen wanneer dit nodig is, door ook bij de partner een hulpvraag vast te stellen. Zodat er bij het opvragen van de gegevens voor het plan van aanpak of het berekenen van de beslagvrije voet geen beperkingen zijn.

Schuldhelpverlening en financiële ondersteuning aan vluchtelingen uit Oekraïne

Hebben vluchtelingen uit Oekraïne recht op schuldhelpverlening?

Ja, ook vreemdelingen die als ingezetene rechtmatig in Nederland verblijven kunnen in aanmerking komen voor schuldhelpverlening ([artikel 3 lid 4 Wgs](#)). Vluchtelingen uit Oekraïne krijgen (op basis van de Richtlijn tijdelijke bescherming van de EU) tijdelijk bescherming in Nederland. Onderdeel daarvan is (op grond van artikel 1 en 8 van de Vreemdelingenwet 2000) dat zij rechtmatig in Nederland verblijven. Als gevolg hiervan hebben zij recht op schuldhelpverlening binnen de gemeente waar zij ingeschreven staan.

Wettelijk gezien is er dus recht op schuldhelpverlening. In de praktijk zullen er bij de uitvoering van schuldhelpverlening mogelijk wel enkele uitdagingen en vraagstukken spelen. Zo loopt de tijdelijke bescherming op dit moment tot 4 maart 2024. Deze termijn kan verlengd worden als dat nodig is. Tegelijkertijd heeft de opstartfase en duur van schuldregelingen veelal een lange(re) doorlooptijd. Als (een deel van) de schuldeisers in het buitenland gevestigd zijn kan het lastig zijn een schuldenoverzicht compleet te krijgen en/of om afspraken te maken met deze schuldeisers. Bovenstaande maakt dat de grootste winst valt te behalen in preventie en ondersteuning om problematische schulden te voorkomen, zie ook de Q&A hieronder.

Voor meer informatie over de ondersteuning aan Oekraïners kunt u terecht op het [forum Oekraïne en Asiel](#).

Voor welke financiële voorzieningen en ondersteuning komen vluchtelingen uit Oekraïne in aanmerking?

Hieronder volgt een overzicht van enkele voorzieningen die kunnen bijdragen aan de (financiële) ondersteuning aan Oekraïners en de toegang die zij hiertoe hebben. Let op: deze opsomming is niet volledig en kan mogelijk in de toekomst veranderen.

Recht op:

- Financiële toelage (leefgeld) voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven
- Jeugdhulp en recht op onderwijs
- WMO maatwerkvoorzieningen
- Medische zorg uit het basispakket
- Werk zonder werkvergunning. Iedereen die valt onder de Richtlijn tijdelijke bescherming mag in Nederland werken zonder werkvergunning
- Kinderbijslag (als Oekraïners in Nederland in loondienst werken)
- Kindgebonden budget (als zij aan de voorwaarden voldoen, waaronder dat zij recht hebben op kindbijslag)
- Huurtoeslag, zorgtoeslag en kinderopvangtoeslag (als zij aan de voorwaarden voldoen);
- Omdat Oekraïners in aanmerking kunnen komen voor schuldhelpverlening ligt het voor de hand dat zij ook in aanmerking komen voor budgetondersteuning (als zij een Nederlandse rekening hebben).

Geen recht op:

- Bijstand vanuit de Participatiewet (zie artikel 11 lid 2 en 3 Participatiewet);

Voor meer informatie over de ondersteuning aan Oekraïners kunt u terecht op het [forum Oekraïne en Asiel](#).